

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ,
ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ
КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ**

**МАТЕРІАЛИ
II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

21 липня 2023 року

Видавництво
«Юридика»
2023

Оргкомітет конференції:

Голова:

Д. В. Швець, ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент, Заслужений працівник освіти України

Заступник голови:

М. В. Корнієнко, проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Члени оргкомітету:

Н. В. Домброван, начальник відділу організації наукової роботи, кандидат юридичних наук;

В. Я. Конопельський, завідувач кафедри кримінального права та кримінології, доктор юридичних наук, професор;

Г. К. Тетерятник, завідувач кафедри кримінального процесу, доктор юридичних наук, професор;

С. О. Єгоров, завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності, кандидат юридичних наук, доцент

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму : матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 21 липня 2023 р.). – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 256 с.

ISBN 978-617-8263-62-1

УДК 343.322(062.552)

ISBN 978-617-8263-62-1

© ОДУВС, 2023

КОЛАБОРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Кравчук М. А.

*курсант 309 навчального взводу
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Чекмарьова І. М.

*професор кафедри кримінального права та кримінології
Одеського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

Актуальність теми полягає в тому, що Україна, як багатонаціональна держава, пройшла через низку важких випробувань у своїй історії. Одним із таких складних періодів є воєнний стан, коли країна знаходиться під загрозою зовнішньої агресії. У цих умовах, Україна, як суверенна держава, стикається з неминучою потребою захищати свою територіальну цілісність та незалежність в умовах воєнного стану. Водночас, цей період вимагає від громадян високої відданості своїй країні та підтримки оборонних зусиль. Проте, іноді зустрічаються випадки колабораційної діяльності, яка прямо чи опосередковано підірвує національну безпеку та суверенітет України.

Частина 1 статті 111–1 Кримінального кодексу України визначає колабораційну діяльність як публічне заперечення громадянином України здійснення збройної агресії проти України, а також установлення та утвердження тимчасової окупації частини її території. Це також охоплює публічні заклики громадянином України до підтримки рішень та/або дій держави-агресора, збройних формувань та/або окупаційної адміністрації держави-агресора, а також до співпраці з ними [1].

Колабораційна діяльність такого характеру є серйозним порушенням національної безпеки та загрозою для суверенітету та незалежності України.

Україна потребує єдності та взаємодії всіх своїх громадян для відстоювання своїх прав та цінностей. Колаборація не має місця в українському суспільстві, особливо в умовах воєнного стану. Навпаки, потрібна активна підтримка держави, взаємодопомога та співпраця між громадянами, щоб забезпечити силу, стійкість та витривалість українського народу у відповіді на будь-яку загрозу.

У цих складних умовах, колабораційна діяльність не тільки порушує закони України, але й загрожує майбутньому країни та добробуту її громадян. Тому необхідно відверто виступати проти колаборації та сприяти національній єдності, підтримуючи безпеку та суверенітет України.

Колабораційна діяльність в умовах воєнного стану виражається в наступних діях:

1. Перепублікування або публічна підтримка насильства проти України або заперечення факту такого насильства (заклики та висловлювання в мережі та ЗМІ):

- відкидання існування збройної агресії та окупації територій України

- заклики підтримувати дії держави-агресора, окупаційної адміністрації та співпрацювати з ними

- відмова визнавати державний суверенітет України на тимчасово окупованій території

2. Зайняття посади в нелегальних органах, створених на окупованих територіях:

- безвідповідальні посади, які не передбачають виконання організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарчих функцій.

3. Обрання до нелегальних органів, створених на окупованих територіях, організація та проведення виборів, заклики до проведення виборів та референдумів

4. Зайняття посади в судових або правоохоронних органах, створених на окупованій території

5. Приєднання до воєнізованих груп, створених на окупованій території, до збройних формувань держави-агресора

6. Надання допомоги в проведенні воєнних дій проти Збройних Сил України, територіальних оборонних організацій та добровольчих формувань, створених для захисту незалежності України

7. Організація та проведення політичних заходів та спільна інформаційна діяльність з державою-агресором, окупаційною владою:

- політичні заходи, такі як конференції, демонстрації, збори, мітинги, круглі столи тощо, з метою підтримки держави-агресора
- спільне збирання, створення, зберігання, використання та поширення інформації разом із державою-агресором та окупаційною владою

- активна участь у вищезазначених діях

8. Надання матеріальних ресурсів та господарська діяльність:

- передача матеріальних ресурсів збройним або військовим формуванням держави-агресора або окупаційній владі
- здійснення господарської діяльності в співпраці з окупаційною владою

9. Пропаганда в освітніх закладах:

- підтримка та пропаганда військової агресії проти України
- підтримка держави-агресора та окупаційної влади
- впровадження освітніх стандартів держави-агресора [2].

Також треба зазначити, що на даний час існує декілька законопроектів, найбільш вдалий з яких на мою думку є законопроект Депутата Верховної Ради Павлюка М.В. від 05.01.2023 № 8301-1, в якому пропонується збільшити відповідальність на вказане в статті 111-1 ККУ діяння.

Підсумовуючи, Україна, як багатонаціональна держава, стикається з численними викликами в своїй історії, і одним з найскладніших періодів є воєнний стан, коли країна зазнає загрози зовнішньої агресії. У цій складній ситуації важливо, щоб українське суспільство було єдиним і підтримувало оборонні зусилля країни для захисту її територіальної цілісності та незалежності.

Стаття 111-1 Кримінального кодексу України покликана запобігти та припинити колабораційну діяльність, забезпечуючи правову відповідальність за такі дії. Це сприяє зміцненню національної безпеки, захисту суверенітету та інтересів України, а також забезпечує справедливість та правовий порядок в країні. До вищезазначеної статті

Кримінального кодексу України на регулярній основі вносяться зміни та формуються нові пропозиції щодо її удосконалення.

Література:

1. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст. 131 (Документ 2341-III, чинний, поточна редакція; Редакція від 28.04.2023, підстава 2997-IX) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Новослобідська громада: Запобігання корупції. Повідомлення про корупцію: Дії в умовах воєнного стану. 2023. URL: <https://novoslobidska-gromada.gov.ua/dii-v-umovah-voennogo-stanu-08-51-27-31-03-2023/>

КОЛАБОРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СПІВВІДНОШЕННЯ ІЗ СУМІЖНИМИ СКЛАДАМИ ЗЛОЧИНІВ	
<i>Коломієць Ю. Ю.</i>	97
КОЛАБОРАЦІЯ: ЩО ЗМІНИЛОСЬ ЗА РІК?	
<i>Конопельський В. Я., Зеленецька А. І.</i>	101
МОЖЛИВОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ДОКУМЕНТУВАННІ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Корнієнко М. В., Лісніченко Д. В.</i>	104
КОЛАБОРАЦІОНІЗМ В МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ПРАВІ	
<i>Корносюк Ю. В., Собко Г. М.</i>	109
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СУСПІЛЬСТВА У БОРОТЬБИ З КОЛАБОРАЦІОНІЗМОМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
<i>Косаревська О. В., Хілобок Д. Р.</i>	111
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОЛАБОРАЦІОНІЗМ: ПРОБЛЕМНІ МОМЕНТИ	
<i>Косовський С. О., Собко Г. М.</i>	116
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ «ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОРТАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ» В ОПЕРАТИВНОМУ ПОШУКУ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬ КРАДІЖКИ З КВАРТИР НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ	
<i>Костенко Ю. О., Грабазій І. А.</i>	119
КОЛАБОРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
<i>Кравчук М. А., Чекмарьова І. М.</i>	123
КОЛАБОРАЦІЙНА ЧИ ОКУПАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ?	
<i>Крайник Г. С.</i>	126
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СПІВВІДНОШЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ЗАХОДІВ ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ У ПРОТИДІЇ КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ	
<i>Крикун В. В., Єгоров С. О.</i>	130
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Кулик Л. М.</i>	133
ВИНИКНЕННЯ ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	
<i>Кушнарєва О. Б., Конопельський В. Я.</i>	136
ЗАКОНОДАВЧІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ	
<i>Лавришук О. В.</i>	139